

JAARVERSLAG 2021 – Nederlandse Transplantatie Vereniging

Algemeen

Statutaire naam : Nederlandse Transplantatie Vereniging
Vestigingsplaats: Maastricht
Rechtsvorm: Vereniging

Bestuur

Voorzitter:	De heer dr. N.P. van der Kaaij	Utrecht
Secretaris:	De heer dr. M.J. Hoogduijn	Rotterdam
Penningmeester:	De heer dr. A. van der Meer	Nijmegen
Lid:	Mevrouw dr. J.H. Annema	Groningen
Lid:	De heer dr. J. de Jonge	Rotterdam
Lid:	Mevrouw dr. D.K. de Vries	Leiden
Lid:	De heer J.S.F. Sanders	Groningen

Doelstelling van de Vereniging

De doelstelling van de Vereniging bestaat uit het kwalitatief en wetenschappelijk op een zo hoog mogelijk peil brengen van de transplantatiegeneeskunde en de belangstelling hiervoor en de kennis hieromtrent zoveel mogelijk te bevorderen en te verbreiden.

Beleid ten aanzien van de doelstelling

De Nederlandse Transplantatie Vereniging (NTV) heeft tot doel het bevorderen van wetenschap en wetenschappelijke interactie, het optimaliseren van kwaliteit van zorg, orgaanverwerving, orgaanallocatie, orgaantransplantatie en daarnaast het geven en ondersteunen van onderwijs en (na)scholing. Dit alles uiteraard specifiek op het gebied van de solide orgaantransplantatie, transplantatiegeneeskunde en de -chirurgie. De NTV werkt daarin nauw samen met de Nederlandse Transplantatie Stichting (NTS), die op haar beurt verantwoordelijk is voor de praktische uitvoering van het verwerven en de allocatie van weefsels en organen binnen Nederland.

Activiteiten in 2021

COVID-19

Het afgelopen jaar stond wederom in het teken van COVID-19. De NTV heeft met zijn commissies actief bijgedragen aan de vorming van beleid ten aanzien van COVID-19 omtrent de verschillende aspecten van donatie en transplantatie. Daarnaast heeft de NTV zich ingezet voor het belang van de transplantatie patiënt met het oog op OK en IC capaciteit, en vaccinatie.

Bootcongres

Op 3 en 4 maart vond het eerste digitale bootcongres plaats. Het Nijmeegse Lokale Organisatie Comité stond voor de uitdagende taak om het aanvankelijk fysiek geplande congres om te gieten in digitale vorm. Het resultaat was een enerverend congres dat 418 deelnemers heeft getrokken en waar binnen de mogelijkheden ruimte was voor interactie tussen deelnemers via chat, en tussen sprekers in sessies. In het programma was onder andere aandacht voor de COVID-19 actualiteit binnen het transplantatie veld en daarbuiten, en voor de eerste hand-arm transplantatie in Nederland. Zoals gebruikelijk was er volop gelegenheid voor onderzoekers om hun werk te presenteren.

Prijzen en beurzen

Het digitale karakter van het bootcongres heeft de uitreiking van de jaarlijkse prijzen niet in de weg gestaan. De Gauke Kootstra prijs voor het beste proefschrift op klinisch en translationeel wetenschappelijk gebied werd uitgereikt door de naamgever van de prijs zelf en ging naar Dr. Jan Bollen van de Universiteit van Maastricht voor zijn proefschrift 'Organ donation after euthanasia; medical, legal and ethical considerations'. De NTV

Wetenschapsprijs van 2021 ging naar Dr. Monique Verstegen van het Erasmus MC voor haar wetenschappelijke bijdrage aan het onderzoek naar lever machine preservatie en regeneratie. De onderwijs innovatie prijs ging naar het duo Rutger Groothuis en Veerle Lantinga van het UMCG voor het project 'Een online kennisplatform voor de orgaanperfusionist'. De LWTV-NTV innovatie-kwaliteitsprijs werd gewonnen door Esther van Duijn-Nijgh uit het LUMC voor haar project 'Waarden gedreven zorg evaluatie van magnetische blackstar JJ-catheter na niertransplantatie'.

Met dank aan de sponsors werden een aantal prijzen ter stimulering van transplantatie onderzoek uitgereikt. De Astellas Transplantatie Research Prijs 2021 werd gewonnen door Mariana Gaya da Costa uit het UMCG voor haar project 'Preventing bio-incompatibility in organ perfusion, with focus on the oxygenator'. Chiesi's prijs voor 'Het beste idee in transplantatie' werd gewonnen door Midas Mulder uit het Erasmus MC voor het idee 'Meer grip op medicatie in de thuis situatie voor de transplantatie patiënt'. De Novartis Transplantation Awards gingen naar de groep van Marlies Reinders voor het artikel 'Human leukocyte antigen selected allogeneic mesenchymal stromal cell therapy in renal transplantation: The Neptune study, a phase I single-center study', en naar de groep van Jan Lindeman voor het artikel 'Results of an explorative clinical evaluation suggest immediate and persistent post-reperfusion metabolic paralysis drives kidney ischemia reperfusion injury'.

Er zijn in 2021 geen Bootcongres beurzen uitgereikt omdat er dit jaar al sprake was van gereduceerde tarieven i.v.m. het online-congres. Het afgelopen jaar was wederom een jaar waarin beperkt afgereisd kon worden naar congressen en cursussen, maar toch is er 1 scholingsbeurs uitgegeven, welke bedoeld zijn voor jonge onderzoekers om congressen of cursussen bij te wonen. De NTV heeft in 2021 10 proefschriften op het gebied van orgaan transplantatie gesponsord.

Klinisch Review Symposium

Het Klinisch Review Symposium werd gehouden op 11 november en kon tot grote vreugde van velen plaats vinden als een fysieke bijeenkomst in de sfeervolle Gertrudiskapel in Utrecht. De immunologie en pathologie van rejectie kwamen aan bod, en er was aandacht voor het gebruik van single cell sequencing artificial intelligence, en deep learning voor het bestuderen van biopten. Daarnaast werden de ontwikkelingen in het machine perfusie veld besproken.

HLA educatie dag

De HLA educatie dag ging dit jaar niet door vanwege de corona maatregelen. Wel vond er een webinar plaats waarin specifieke onderwerpen rondom 'de geïmmuniseerde patiënt wachtend op een nier' aan de hand van een aantal presentaties besproken werden.

Young Professionals dag

De Young Professionals dag werd gehouden op 29 oktober in het Muntgebouw te Utrecht en heeft veel nieuwe jonge mensen uit het veld aangetrokken. Het thema was 'Practice what you preach' en er was aandacht voor fysieke en mentale fitheid, en zelfzorg voor de professional.

Andere activiteiten

Vanwege de pandemie werden het MEC symposium, het LWTV dagsymposium en de LWTV workshopdagen uitgesteld naar het voorjaar van 2022.

Maatschappelijke dialoog Kweken van menselijke organen, weefsels & cellen in dieren

In 2021 liep de maatschappelijke dialoog over het groeien van organen in dieren voor transplantatie naar mensen. De dialoog was georganiseerd door het Rathenau Instituut en Nemo Kennislink en diverse NTV leden waren betrokken bij de dialogen in fysieke dan wel online bijeenkomsten, waar patiënten en andere geïnteresseerden aan mee deden.

Financiën

De vereniging staat er financieel gezond voor met een verenigingsvermogen eind 2021 van € 255.000 (exclusief bestemmingsreserve). Dit is voldoende om de verenigingsactiviteiten twee jaar voort te kunnen zetten bij het in belangrijke mate wegvallen van de sponsorinkomsten. Voor 2022 zal gestreefd worden naar het opbouwen van

reserve bedoeld voor het organiseren van een Bootcongres samen met een buitenlandse transplantatie vereniging. Een uitgebreid overzicht van de financiën van de vereniging is te vinden in het financieel jaarverslag.

ESOT

Het NTV bestuur heeft een officieel bid geplaatst om het ESOT congres van 2025 of 2027 in Rotterdam te organiseren. In het eerste kwartaal van 2022 zal de ESOT site visits uitvoeren in een drietal geselecteerde steden, waarna de ESOT council uiteindelijk in mei 2022 via stemming een beslissing zal maken.

Ledenaantal

Ten slotte, het ledenaantal van de vereniging bedraagt 667 leden. De website is in 2021 9.676 keer geraadpleegd.

Martin Hoogduijn, secretaris NTV

LANDELIJKE WERKGROEP TRANSPLANTATIE VERPLEEGKUNDE (LWTV)



In 2021 is de samenstelling van het bestuur als volgt:

Voorzitter:	Marjo van Helden
Secretaris:	Jose den Ouden
Penningmeester:	Monique Mullens
Bestuurslid:	Coby Annema (afgevaardigde voor NTV bestuur)
Bestuurslid:	Tally Norder (commissie onderwijs en onderzoek)

Doelstelling van de landelijke Werkgroep Transplantatieverpleegkunde (LWTV)

Het verenigen van verpleegkundigen die orgaantransplantatie en levende donatie bij volwassenen en kinderen als specialisme hebben, om te komen tot een verdere professionalisering van de transplantatieverpleegkunde en verbetering van de kwaliteit en continuïteit van de geboden zorg.

Plannen voor 2021

- Zorgdragen voor een optimale samenstelling van het LWTV bestuur
- Organiseren van het dagsymposium in oktober - november 2021
- Organiseren van workshop voor verpleegkundig specialisten in juni - december 2021
- Ledenwerving
- Onderhouden van de website

Helaas is het niet gelukt om al onze plannen tot uitvoer te brengen. We hebben op verschillende momenten geprobeerd om het dagsymposium en de workshop plaats te laten vinden, maar vanwege de beperkingen van de Covid-19 lockdown is dit niet gelukt. Verder bleek er weinig animo voor online educatie, waardoor we dit niet verder uitgewerkt hebben.

Commissie onderwijs en onderzoek:

Doelstelling:

- Een bijdrage leveren aan de ontwikkeling en kennis van de bij de transplantaties betrokken verpleegkundigen, de verpleegkundig specialisten (VS) en physician assistants (PA) en daarmee de kwaliteit van de transplantatiezorg op een hoger niveau brengen.
- Verbeteren van de patiënten educatie.

Bereiken doelstelling door:

- Het verzorgen van (bij)scholing voor verpleegkundigen, VS en PA werkzaam op het gebied van orgaantransplantatie.
- Het informeren van collega's over ontwikkelingen door het aanbieden van relevante literatuur.
- Het zorgdragen voor een juiste informatieverstrekking aan orgaantransplantatiepatiënten door te zorgen voor adequate kennis onder de verpleegkundigen, VS'ers en PA'ers

Plannen voor 2022

- "Heidag" om koers van LWTV te bepalen in februari 2022
- Maandelijks verspreiden van relevante wetenschappelijke literatuur
- Organiseren van een workshop voor verpleegkundig specialisten, voorjaar
- Organiseren van een dagsymposium in het voorjaar

HLA WERKGROEP NEDERLAND

De HLA werkgroep Nederland is een overlegorgaan van de Nederlandse laboratoria voor histocompatibiliteitsonderzoek en transplantatie immunologie. Zij stimuleert onderzoek, bewaakt de kwaliteit ervan en bevordert nationale en internationale contacten met soortgelijke organisaties. De HLA-WN is een onafhankelijke sectie van de NTV en adviseert in deze hoedanigheid gevraagd en ongevraagd het bestuur en de leden.

Prof. dr. I. Joosten heeft in september 2021 afscheid genomen d.m.v. een succesvol symposium; ook is het lidmaatschap van Dr. W. Allebes wegens pensioengerechtigde leeftijd beëindigd.

De HLA-WN heeft in 2021 drie keer vergaderd, te weten op 1 april en 28 november via Teams en 6 oktober, hybride. De vertegenwoordiging van Matchis in de HLA-WN heeft d.m.v. een agendalidmaatschap twee maal deels aangesloten in de vergaderingen.

Belangrijke onderwerpen voor de HLA-WN waren:

- Per 2021 vinden de vergoedingen aan HLA laboratoria voor de verrichtingen die er nodig zijn in geval van solide orgaantransplantatie plaats via de DBC structuur.
- De leden van de HLA-WN hebben diverse overleggen gehad met nefrologen uit het land m.b.t. geïmmuniseerde patiënten en de definitie van unacceptables. Dit met het oog op de komende veranderingen van het crossover programma (naar crossover plus, CIAT) en de mogelijkheid om patiënten te kunnen behandelen met Imlifidase (Ides).
- Het European Immunogenetics and Histocompatibility (EFI) Conference in Glasgow was i.v.m. Covid-19 een jaar uitgesteld en hetzelfde geldt voor de internationale immunogenetica en histocompatibility workshop (IHIWS) en het 35^{ste} EFI congres te Amsterdam. Dr. E. Spierings (UMC Utrecht) en Dr. S. Heidt (ETRL, Leiden) zijn de organisatoren van deze bijeenkomsten die nu staan gepland voor 2022.
- On-site inspecties voor EFI accreditaties hebben vanaf maart 2020 niet meer plaatsgevonden door de beperkingen van de Covid-19 pandemie. De on-site inspecties zijn in de loop van 2021 hervat al dan niet in combinatie met een of meerdere inspecteurs op afstand.
- Educatiedag: de jaarlijkse NTV-HLA educatiedag vond dit jaar niet plaats maar er werd op 25 november een HLA NTV educatie webinar gehouden met als onderwerp geïmmuniseerde patiënten en de opties voor deze patiënten.
- Het jaarlijkse CMI symposium 'Fascinatie van vaccinatie' is een succesvolle bijeenkomst geweest, welke virtueel werd gevolgd door het merendeel van de medisch immunologen.
- Het PROCARE II project is van start gegaan.
- De IVDR readiness van diverse bepalingen is verder doorgezet, maar gezien uitstel van de eisen aan de zelf ontwikkelde labtesten (zgnb LDTs) is dit grotendeels on hold gezet.
- Een werkgroep om de rapportage m.b.t. coeliakie en HLA diagnostiek te harmoniseren is verder gegaan en denkt in het voorjaar van 2022 dit gecombineerd met een nieuwe klinische coeliakie richtlijn te kunnen afronden. In 2021 heeft de HOVON HLA-werkgroep de leidraad 'selectie cord blood units voor onverwante stamceltransplantatie' afgerond. In 2022 zal de HOVON-HLA werkgroep de rol van HLA-DPB1 matching bij hematopoëtische stamceltransplantaties gaan onderzoeken.
- De Nationale Richtlijnen voor Histocompatibiliteitsonderzoek bij Orgaantransplantatie zullen in 2022 volledig worden herzien.

Medisch Ethische Commissie (MEC)

De MEC heeft op 4 september, na een lang ziekbed, afscheid moeten nemen van André Broeks. Hij is jarenlang een zeer gewaardeerd MEC lid geweest. We missen André als collega en bovenal als mens. Warme herinneringen blijven bestaan.

De MEC is in 2021 één keer fysiek en drie keer digitaal bij elkaar gekomen.

Besproken is dat er een Inviational Meeting (IM) moet komen over voorbereidende handelingen bij de donor. Wat kan/ mag je wel/ niet doen, wat valt onder de wetgeving? Wat is medisch ethisch verantwoord, wat is noodzakelijk voor de kwaliteit van de te transplanteren organen? Punten die hierbij aan de orde moeten komen zijn het toedienen van heparine bij een potentiële DCD donor vlak voor overlijden en NRP bij een DCD hart procedure. Er is contact geweest met het NTV bestuur en afgesproken dat hiervoor een 'petit comité' wordt samengesteld om e.e.a. voor te bereiden met naast vertegenwoordiging vanuit de NTV ook een vertegenwoordiging van de NTS. Deze IM zal, zodra de situatie dat toelaat, fysiek worden georganiseerd.

De MEC heeft een symposium georganiseerd dat op 18 november zou hebben moeten plaatsvinden. Dit is helaas kort voor die tijd verschoven naar 14 april a.s. Het thema is ongewijzigd: een reis in de toekomst van donatie en transplantatie. De inschrijving was al gesloten vanwege het bereiken van het maximum aantal deelnemers.

Verder heeft de MEC op eigen initiatief een advies gegeven rondom het dilemma of vaccinatie bij de transplantatie patiënten verplicht kan worden gesteld. Hierbij was de conclusie om de vaccinatie tegen Sars-Cov2 niet verplicht te stellen, maar om de kans op overlijden door Covid-19 onderdeel te laten zijn van voorwaarden voor plaatsing op de wachtlijst. Dit kan voor de verschillende organen andere consequenties hebben.

MEC leden:

Tineke Wind (ODC, MUMC)
Karljin van der Pant (nefroloog, AUMC)
Michael Kuiper (neuroloog-intensivist, MCL)
Hans Sonneveld (intensivist, Isala)
John de Vroedt (jurist, UMCG)
Lillette van de Giesen (DC, LUMC)
Martine Willems (chirurg, AUMC)
Marion Siebelink, voorzitter (manager/ ethicus, UMCG)

Marion Siebelink, voorzitter



Landelijk Overleg Nier Transplantatie (LONT)



Doel

Het Landelijk Overleg Niertransplantatie (LONT) heeft als doel om gevraagd en ongevraagd advies uit te brengen richting de NTS en de NTV over (nier en pancreata gerelateerde) beleidsmatige vraagstukken én om een goede afstemming te behouden over in Nederland lopende projecten en onderwerpen. Hierbij kan gedacht worden aan het definiëren van veldnormen, het harmoniseren van protocollen, het formuleren van kwaliteitsbeleid en de opzet en voortgang van wetenschappelijk onderzoek. De vergadering speelt een essentiële rol in de vaststelling en uitvoering van beleid gericht op niertransplantatie in Nederland. De vergadering komt maandelijks bijeen; indien gewenst vaker.

Leden

Vanuit ieder centrum heeft een niertransplantatiechirurg en een nefroloog zitting in het LONT. Tevens worden de NTV en de NTS vertegenwoordigd.

<i>Voorzitter</i>	<i>A. de Vries, LUMC</i>
<i>Secretaris</i>	<i>M. Stenhuijs, NTS (tot 31-8-2021), J. Bos NTS (vanaf 1-9-2021)</i>
<i>AMC¹</i>	<i>F. Bemelman, nefroloog</i>
	<i>M. Idu, chirurg</i>
<i>VUmc²</i>	<i>A. Nurmohamed, nefroloog, tevens vertegenwoordiger NFN richtlijn commissie</i>
	<i>A. Hoksbergen, chirurg</i>
<i>MUMC</i>	<i>M. Christiaans, nefroloog</i>
	<i>G.W. Schurink, chirurg</i>
<i>Erasmus MC</i>	<i>J. van de Wetering, nefroloog</i>
	<i>D. Kimenai, chirurg</i>
<i>LUMC</i>	<i>P. Van der Boog, nefroloog</i>
	<i>V. Hurman, chirurg</i>
<i>Radboudumc</i>	<i>L. Hilbrands, nefroloog</i>
	<i>P. Poyck, chirurg</i>
<i>UMCG</i>	<i>J.S. Sanders, nefroloog, tevens bestuurslid NTV sinds mei 2021</i>
	<i>R. Pol, chirurg</i>
<i>UMCU</i>	<i>A. van Zuilen, nefroloog</i>
	<i>R. Toorop, chirurg</i>
<i>Kindercentra</i>	<i>H. De Jong, kindernefroloog</i>
<i>Vertegenwoordiger NTV</i>	<i>M. Reinders, nefroloog, tot maart 2021</i>
<i>Vertegenwoordiger NTS</i>	<i>B. Schaefer, manager beleids- en orgaancentrum NTS</i>
Toehoorders	
<i>HLA WN</i>	<i>B. Hepkema, immunoloog</i>
<i>WTCN</i>	<i>E. Doyle, transplantatiecoördinator</i>
<i>Werkgroep coördinatoren nierdonatie bij leven</i>	<i>R. Dam, coördinator nierdonatie bij leven</i>
<i>Vertegenwoordiger perifere nefrologen</i>	<i>R. van den Dorpel, nefroloog</i>

¹ Het AMC en VUmc zijn gefuseerd tot Amsterdam UMC. De wachtlijsten voor niertransplantatie zijn samengevoegd per januari 2022.

² Idem voetnoot 1.

Besproken onderwerpen en afspraken in 2021

In 2021 is het LONT 9 keer bij elkaar gekomen, in de zomermaanden waren er geen vergaderingen. Daarnaast is er drie keer extra vergaderd met alleen de aanwezigheid van de vertegenwoordigend nefrologen per centrum ('mini LONT'). Deze overleggen waren specifiek belegd vanwege de actuele COVID-19 situatie en vonden plaats in februari, november en december. Besproken zijn de vaccinaties voor nierpatiënten en de toenemende druk op de transplantatieprogramma's. Onderstaand volgt een opsomming van de belangrijkste thema's in 2021:

- **Klinische zorg en wachtlijstmanagement**
 - In het kader van COVID-19 is binnen het LONT nagedacht over een vaccinatiestrategie voor niertransplantatiepatiënten. Tevens is er in december een brief gestuurd aan landelijke gremia met de oproep om ook tijdens de pandemie zoveel mogelijk orgaandonaties door postmortale donoren te blijven uitvoeren en om niertransplantaties met levende donoren gelijk te stellen aan transplantaties met overleden donoren en uniform in te schalen als zorgklasse U2.
 - Het LONT wil een nationaal kwaliteitssysteem voor niertransplantatie inclusief visitatiesystematiek opzetten. Een voorstel hiervoor is in ontwikkeling. In 2022 zullen indicatoren voor pre- en post transplantatie worden vastgesteld. Vervolgens zal een subsidie aanvraag worden opgesteld voor het ontwikkelen van de dashboards en benchmark.
 - Het Nierteam aan Huis (NTAH) wordt vanaf januari 2021 vergoed vanuit de basisverzekering als een 'Overige Zorg Product (OZP)' en kan hiermee beschikbaar gesteld kan worden aan alle potentiële ontvangers van een niertransplantatie in Nederland. De NZa heeft dit op basis van de positieve uitkomsten van twee gecontroleerde studies besloten. De centra hebben de implementatie van NTAH met elkaar afgestemd. Punten die hierbij aan de orde kwamen zijn de opname van NTAH in de beheerorganisatie en aanscherping van het protocol.
 - Een vertegenwoordiger van het LONT is aanwezig geweest bij overleg met de NZa en NFU om inhoudelijke feedback te geven over de door de NZa voorgestelde wijzigingen in de productstructuur en tarieven voor nazorg bij orgaantransplantaties. Deze worden per 1 januari 2022 gewijzigd. In het kader daarvan heeft het LONT ook het wijzigingsverzoek dat de NVZ heeft ingediend over het registreren van nazorg in een niet-transplantatiecentrum ondersteund: Het LONT kan zich erin vinden om de DBC nazorg die parallel loopt in het academisch ziekenhuis en het perifere centrum ook parallel te laten declareren.

- **Commissies en werkgroepen**
 - De richtlijnenwerkgroep van het LONT heeft verder gewerkt aan de ontwikkeling van uniforme protocollen voor de niertransplantatiezorg in Nederland. De volgende protocollen zijn op de website van de NTV gepubliceerd:
 - Protocol "Desensibilisatie voor HLA-incompatibele niertransplantatie met een nierdonor bij leven"
 - Protocol "Botziekte na niertransplantatie (Kidney Transplant Bone Disease (KTB))"
 - Protocol "Surveillance screening op maligniteiten na niertransplantatie"
 Verder werden in 2021 een aanzienlijk aantal richtlijnen in de conceptversie aangeleverd en hebben reeds een eerste commentaaronde doorlopen.
 - Binnen de cross-over werkgroep is het afgelopen jaar gewerkt aan het protocol voor het nieuwe allocatieprogramma voor directe donatie: Cross-over PLUS. Aanleiding voor vernieuwing van het allocatieprogramma is de succesvolle pilot die het Erasmus MC in 2017 - 2018 heeft gedaan met het door hen ontwikkelde allocatieprogramma waarin alle alternatieven voor directe donatie, zoals cross-over, ABOi en HLAi, worden gecombineerd (Computerised Integration of Alternative Transplantation program (CIAT)). In het Cross-over PLUS protocol worden de huidige cross-over regels, de CIAT-regels plus aanvullingen en wensen voor de landelijke uitrol (zoals wensen voor DP typeringen en wensen voor kinderen) geïntegreerd. Het protocol is de basis voor het algoritme dat in de nieuwe applicatie wordt ingebouwd.
 - Er is een Imlifidase Commissie opgericht waarin het gebruik van het dure geneesmiddel imlifidase voor hoog geïmmuniseerde volwassen nierpatiënten wordt besproken. Deze

commissie is in 2021 maandelijks bijeen geweest. In november heeft de imlifidase commissie een brief aan de ETKAC gestuurd met een voorstel voor een pilot imlifidase binnen het Acceptable Mismatch programma. Dit voorstel is goed ontvangen en wordt binnen ETKAC nader uitgewerkt.

- Registratie en kwaliteit
 - LONT, NTS en Nefrovisie hebben in 2021 wederom gewerkt aan een gezamenlijk rapport met trendanalyse over nierfunctie vervangende behandeling in Nederland. Dit jaar is er bijzondere aandacht voor de impact op nierfunctie vervangende behandeling tijdens de Coronapandemie en nierfunctie vervangende behandeling bij ouderen. Een groot deel van de data van 2021 komt online beschikbaar zodat de cijfers en tabellen in het veld kunnen worden gebruikt.
 - Het LONT wil voor niertransplantatiepatiënten landelijk PROMS verzamelen met als doel meer inzicht te krijgen in het dagelijks functioneren en de kwaliteit van leven van patiënten. Ook kunnen PROMS worden ingezet om kwaliteit van zorg te meten en te bevorderen. Binnen de nierdialyse wordt al enkele jaren gewerkt met PROMS. Er is overeenstemming over de vragenlijst (SF-12) en de frequentie van uitvraag (6 mnd, 12 mnd, na 2 jaar, daarna elke 5 jaar). Voor het vervolg van het project is er een expertgroep PROMS samengesteld die de implementatie in 2022 gaat begeleiden.
 - VWS heeft de NTS in 2021 de opdracht gegeven een National Focal Point Organ Trafficking (NFP) in te richten. Het LONT is betrokken en levert input aan de projectgroep ten aanzien van opzet en werkwijze van het NFP en het te ontwikkelen voorlichtingsmateriaal.
- Onderzoek en onderwijs
 - Het huidige allocatiemodel van nieren is verouderd (beperkte HLA-matching, technologische ontwikkelingen, grote verschuivingen in demografie, arbitraire cutoff leeftijd 65 jaar). Er is binnen het LUMC een verkenning/onderzoek gedaan hoe het allocatiesysteem opnieuw ingericht zou kunnen worden. Er is een projectvoorstel geschreven voor een benefit based simulatie met een verfijning van een aantal criteria. Het LONT ondersteunt de verdere uitwerking van het voorstel. Doel is om in 2022 financiering aan te vragen voor dit project.
- Subsidieregeling donatie bij leven
 - De subsidieregeling donatie bij leven is in september 2021 door VWS geactualiseerd en verlengd tot 1 september 2026. De normbedragen zijn verhoogd en de berekening van de vergoeding voor gederfde inkomsten voor ZZP'ers die doneren is aangepast. De wijzigingen zijn verwerkt in het aanvraagformulier en het werkveld is over de wijzigingen geïnformeerd. De toelichting en de informatie op de website zijn herschreven zodat deze makkelijker leesbaar is.



JAARVERSLAG LORUT 2020



Doel

Het Landelijk Overleg Uitname Teams (LORUT) richt zich op inhoudelijke vraagstukken ten aanzien van orgaanuitname bij postmortale donoren. De vergadering komt tenminste twee keer per jaar fysiek samen en indien gewenst vaker (al dan niet telefonisch).

Leden

Ieder zelfstandig uitnameteam (ZUT) wordt vertegenwoordigd door de supervisor van de uitnamechirurgen of diens aangewezen plaatsvervanger. 3 anesthesiologen en 3 ODC nemen deel aan het LORUT als toehoorder; uit iedere ZUT-regio 1. De thoraxchirurgen en intensivisten worden landelijk vertegenwoordigd. Eurotransplant neemt deel aan de vergadering als toehoorder, als ook een vertegenwoordiger namens de NTS. De secretaris wordt geleverd door de NTS. In 2021 zag de samenstelling van het LORUT er als volgt uit:

<i>Voorzitter</i>	<i>W.N. Nijboer, chirurg LUMC</i>
<i>Secretaris</i>	<i>M.E. Martens, NTS</i>
<i>Uitnameteam MUMC</i>	<i>M. van der Poll, chirurg-intensivist</i>
<i>Uitnameteam Erasmus MC</i>	<i>J. de Jonge, chirurg</i>
<i>Uitnameteam LUMC</i>	<i>W.N. Nijboer, chirurg</i>
<i>Uitnameteam Radboudumc</i>	<i>M. van der Jagt, chirurg</i>
<i>Uitnameteam UMCG</i>	<i>R.A. Pol, chirurg</i>
<i>Thoraxchirurgen</i>	<i>M.E. Erasmus (LOTTO)</i> <i>N.P. van der Kaaij (LOTTO en supervisor RTL-en)</i>
<i>Intensivist</i>	<i>J.P.C. Sonneveld, intensivist-anesthesioloog Isala Kliniek</i>
<i>Anesthesiologen</i>	<i>D. van Aalst, M. Jansen, T. Holl, A. Veen</i>
<i>Toehoorder namens Eurotransplant</i>	<i>S. Vogelaar, hoofd medische zaken</i>
<i>Toehoorders namens ODC's</i>	<i>M.J. van der Hoeven (west NL)</i> <i>W. Hordijk (oost NL)</i> <i>A. Kraal (noord NL)</i>
<i>Toehoorders namens NTS</i>	<i>B. Schaefer, manager Beleid- en Orgaancentrum</i> <i>A. Hemke, onderzoeker</i>

Besproken onderwerpen en afspraken in 2021

Het LORUT heeft in 2021 driemaal online vergaderd, aangezien als gevolg van COVID een fysiek treffen niet mogelijk was. Onderstaande opsomming geeft een overzicht van de belangrijkste onderwerpen die zijn besproken. 2021 heeft wederom voor een deel in het teken van de COVID-19 pandemie gestaan, maar omdat er inmiddels goede structuren en basisdocumenten waren ingericht, heeft het iets minder een stempel op de agenda's gedrukt dan in 2020.

COVID-19

Tijdens de eerste COVID-19 golf in 2020 is er een 'mini-LORUT' opgericht om met een klein team intensief en flexibel te kunnen overleggen via telefoon/MS-Teams. Hieraan namen deel: de voorzitter, de supervisors van de uitnameteams, de voorzitter van de supervisors van de ODC'ers en de secretaris van het LORUT. Daarin werd niet alleen informatie uitgewisseld, maar werd ook beleid gemaakt met als doel alle uitnameteams zo lang mogelijk inzetbaar te kunnen houden voor postmortale uitnameprocedures en een veilige werkomgeving te creëren voor alle ZUT-medewerkers. Deze overlegstructuur is in 2021 regelmatig per app geraadpleegd om de situatie te monitoren, maar is niet meer in spoedoverleg bij elkaar geweest. Wel is de LORUT Richtlijn

Uitname tijdens SARS- CoV-2, die in 2021 was opgesteld, aangepast op basis van voortschrijdend inzicht. In 2021 heeft het Orgaanketenoverleg structureel plaatsgevonden, waarbij onder andere alle Orgaan Advies Commissies maandelijks aansloten. Ook de voorzitter en secretaris van het LORUT hebben hieraan deelgenomen. Dit overleg heeft het bij uitstek mogelijk gemaakt om ketenbreed SARS- CoV-2 gerelateerde zaken te kunnen bespreken. Het belangrijkste SARS- CoV-2-onderwerp in 2021 was of de ZUT teams operationeel konden blijven. Ondanks uitval door ziekte/quarantaine en inzet op de IC van verschillende teamleden, is dit gelukkig altijd mogelijk geweest. Daarnaast was de veiligheid voor de ZUT medewerkers een belangrijk uitgangspunt om te bewaken, waarbij het ging om voorrang te realiseren bij de diverse vaccinaties en het terughoudend zijn in het aannemen van zwak-positieve donoren (met name bij DCD donoren waarbij de- en re-intubatie plaatsvindt). Dit laatste onderwerp wordt op verzoek van de andere Orgaan Advies Commissies momenteel uitgewerkt om te kijken in welke omstandigheden er toch bij een zwak-positieve donor kan worden uitgenomen.

Wetenschappelijke studies

Ook in 2021 is er aandacht geweest voor wetenschappelijke studies. De volgende studies zijn aan bod gekomen tijdens de vergaderingen:

- De studie naar de *Implementatie CT scan in postmortale donor screening* (NTS: Kinita Chotkan): het onderzoeken van de toegevoegde waarde van het uitvoeren van een CT scan bij elke donorscreening. Dit wordt door het LORUT als een belangrijke studie gezien, omdat dan organen sneller en met minder schade kunnen worden uitgenomen.
- *Incidentele longembolie bij longtransplantatie* (UMCG: Justin Bergtop): Omdat stolsel in organen (m.n. longen) veel effect hebben op het resultaat van de transplantatie doet Bergtop onderzoek naar het voorkomen van stolsels na de reguliere flushbehandeling en analyse van deze stolsels (waar bestaan ze uit en wanneer zijn ze ontstaan).
- Studie *CUSUM uitname kwaliteit* (LUMC: David Lam): waarin gekeken wordt naar het verband tussen uitnameduren en de uitnameschade om hierop de beslissing te kunnen baseren om wel/niet te transplanteren. Inmiddels is er een adjusted Cusum liver, waarbij is gecorrigeerd voor factoren die meer uitnameschade opleveren.
- *PRO-VENT, Pro Activite ventilation in Organ Donors* (Amsteram UMC: Lasse Schopmeyer): deze studie wil kijken op welke wijze beademing wordt ingezet en of de wijze van beademing over de jaren verandert bij orgaandonoren. Het is niet een studie waar het LORUT direct baadt bij heeft, maar het gaat om een advies ten aanzien van de dataset die de onderzoeker nodig heeft.

Hepariniseren DCD donoren

Bij DBD donoren wordt al langer heparine toegediend, omdat bekend is dat de stolsels in gedoneerde organen schade opleveren en transplantatieresultaten negatief beïnvloeden. Bij DCD donoren wordt dit nog niet toegepast, maar zou ook voor deze organen de kwaliteit na uitname verbeteren. Nijboer heeft namens het LORUT daarom een voorstel geschreven om hepariniseren van DCD donoren in Nederland te introduceren. Het voorstel is in 2021 goedgekeurd door de andere Orgaan Advies Commissies en de NVIC en in 2022 zal de implementatie volgen.

Scholing

In 2021 heeft er een succesvolle nascholingsdag plaatsgevonden, de dag voor het BOOT-congres. Doordat de nascholing online was, hebben meer ZUT leden kunnen meedoen dan normaal het geval is. Veel ODC'ers en enkele anesthesisten hebben ook aan de scholing deelgenomen, die primair gericht is op de uitnamechirurgen. In het najaar van 2021 heeft een eveneens zeer succesvolle nascholing plaatsgevonden, met thoracale en abdominale uitnamechirurgen samen. De thorale en abdominale teams werken samen op de OK en in de loop van de tijd ontstaan er nieuwe werkwijzen, worden er innovaties als perfusie geïntroduceerd en bleek het heel nuttig om elkaar professioneel bij te praten en opnieuw inzicht te verwerven in elkaars werkwijze.

De opleidingswijzer voor de opleiding tot uitnamechirurg is herzien en er is een nieuwe E-learning module 'Chirurgie bij DCD donoren' aan de opleiding toegevoegd. Door beperkingen wegens SARS- CoV-2 heeft er in 2020 en 2021 geen masterclass plaatsgevonden; dit is een verplicht onderdeel van het opleidingstraject van uitnamechirurgen. Er is afgesproken dat er eenmaal per 2 jaar een masterclass georganiseerd moet worden, zodat uitnamechirurgen in opleiding niet vastlopen in hun opleidingstraject. De opleidingscommissie is de organisator van de Masterclass die zal plaatsvinden in LUMC in Leiden.

Er is een opleidingsplan vastgesteld in 2021, waarin de nascholing voor uitnameschirurgen duidelijk is vastgelegd, met een vast opleidingsmoment de dag voor BOOT (liefst fysiek) en een aanvullend moment in het najaar (eventueel online en in combinatie met andere groepen). De opleidingscommissie voor de uitnamechirurgen is uitgebreid met 2 LORUT leden en bestaat nu uit: Andre Baranski, Sybrand Hofker, Mijntje Nijboer, Michel van der Jagt en Anneloes Krom (NTS afdeling Scholing).

Expert meeting

Enkele malen per jaar wordt door de NTS een expertmeeting georganiseerd voor intensivisten. De leden van het LORUT worden uitgenodigd voor deze meeting, om tot kennisuitwisseling te kunnen komen in de keten van orgaandonatie. Regelmatig nemen LORUT leden en andere uitname en transplantatie chirurgen een onderwerp voor hun rekening. Dit jaar waren er expertmeetings op 9 maart, 9 juni, 29 september en 6 december. De onderwerpen verschillen, een voorbeeld: tijdens de meeting van 29 september hebben diverse chirurgen en artsen de intensivisten inzage gegeven in het proces van acceptatie, uitname en transplantatie van nieren en levers.

Evaluatie ZUT regio's

Bij de introductie van de nieuwe uitnameregio's is afgesproken dat er regelmatig een evaluatie zou plaatsvinden, om te borgen dat elke ZUT een vergelijkbaar aantal uitnameprocedures kan doen. Er is in 2021 tweemaal een evaluatie gedaan. In de eerste evaluatie (met cijfers tot en met 2019) was de conclusie dat er weliswaar fluctuaties zijn, maar dat er over langere tijd een gelijk verdeling bestaat over de drie regio's. Er is een mogelijkheid uitgewerkt om ernstige fluctuaties te kunnen compenseren met een tijdelijke aanpassing van de regiogrenzen. Eind 2021 is de evaluatie opnieuw uitgevoerd (met cijfers tot en met Q2 2021) en daarbij op verzoek van het LORUT de mogelijkheid uitgewerkt om ernstige fluctuaties te kunnen compenseren met een tijdelijke verwisseling van een bepaald ziekenhuis naar een andere regio. Tot op heden is er geen noodzaak geweest tot ingrijpen. Deze regio-evaluatie wordt minimaal tweemaal per jaar uitgevoerd.

Onderwerpen die minimaal eenmaal per jaar aan de orde komen, zo ook in 2021: verloop van DCD hart, verloop van NRP, jaarlijkse controle National Protocol PM donor organ procurement, uitnametijden en aantallen uitnames.

Landelijk Overleg Transplantatie Thoracale Organen (LOTTO)



Leden:

Voorzitter	R.A.S. Hoek, longarts
Secretaris:	M.E. Martens (NTS)
UMCG	M.E. Erasmus, thoraxchirurg E. Verschuuren, longarts K. Damman, cardioloog
UMCU	N.P. van der Kaaij, thoraxchirurg N. de Jonge, cardioloog / M. Oerlemans, cardioloog H.D. Luijk, longarts
Erasmus MC	J.A. Bekkers, thoraxchirurg R.A.S. Hoek, longarts O. Manintveld, cardioloog

Het LOTTO heeft in 2021 twee keer een reguliere vergadering gehad. Daarnaast is er in 2021 op regelmatige basis vergaderd door het mini LOTTO (via teams) met name in het kader van de Corona omstandigheden (januari, februari, april, mei en december).

COVID-19

Gedurende het hele jaar heeft COVID-19 extra aandacht gehad van het LOTTO. De situatie in de UMC's werd steeds met elkaar doorgenomen (bezetting IC, aantal COVID patiënten op de afdeling, patiënten post-transplantatie met COVID en beloop en behandeling daarvan). In de verschillende COVID-19 golven waren er telkens andere onderwerpen van belang; voorrang krijgen voor transplantatiebetrokkenen en patiënten in de verschillende vaccinatie rondes, het beschikbaar krijgen van voldoende IC bedden, regels voor inreizen in andere ET landen bewaken in verband met het ophalen van thoracale organen, opstellen van triagecriteria in het geval van code zwart, het delen van onderzoeksresultaten aangaande het opbouwen van afweer na vaccinatie bij patiënten na transplantatie, het vaccinatiebeleid voor wachtlijstpatiënten en getransplanteerden. Verder zijn in 2020 diverse COVID-richtlijnen opgesteld, die in 2021 up to date zijn gehouden. Het automatisch updaten van LAS-scores is net als in 2020 ook in 2021 opnieuw ingezet, om patiënten niet onnodig naar het ziekenhuis te laten komen. Het LOTTO heeft bijgedragen aan de informatievoorziening over COVID via de NTS. In 2021 heeft ook het Orgaanketenoverleg structureel plaatsgevonden, waarbij onder andere alle Orgaan Advies Commissies maandelijks aansloten. Ook de voorzitter en secretaris van het LOTTO hebben hieraan deelgenomen. Dit overleg heeft het ook bij uitstek mogelijk gemaakt om keten breed COVID-19 gerelateerde zaken te kunnen bespreken.

Enkele COVID onderwerpen die het afgelopen jaar besproken zijn:

- Hoewel er binnen het LOTTO de bereidheid was om zo nodig patiënten van elkaar over te nemen als de situatie in één van de ziekenhuizen te sterk zou verslechteren, was dat in de praktijk eigenlijk niet mogelijk vanwege de extreme krapte in IC bedden, waardoor het overnemen van patiënten direct het eigen programma zou benadelen.
- Er is gesproken over aanvullende triagecriteria, voor het geval er een totale code zwart zou worden afgekondigd. Het bleek erg lastig te zijn om voor patiënten die op de wachtlijst voor hart- en longtransplantaties staan een nog verdere onderverdeling te maken. Alle wachtlijstpatiënten hebben een vorm van urgentie. Gekozen is voor HU hart ontvangers op wachtlijst ET en voor 90 percentiel LAS voor ontvangers op longwachtlijst. Gelukkig is dit scenario geen realiteit geworden.

- Er wordt grote noodzaak gezien de UMC's meer ruimte te geven voor specialistische zorg die alleen daar kan plaatsvinden (zoals transplantaties) en andere zorg (zoals COVID zorg) te concentreren in andere ziekenhuizen. Dit kan LOTTO echter niet voldoende beïnvloeden.
- Het besluit is genomen dat patiënten zonder vaccinatie, vanwege medische redenen, in principe niet op de wachtlijst voor hart- en longtransplantaties komen. De consequenties zijn zodanig, dat vaccinatie medisch gezien noodzakelijk wordt geacht. Slechts bij uitzondering kan transplantatie bij een ongevaccineerde plaatsvinden.

Uitnametijden DPA

In 2020 is er een lijst met uniforme definities van uitname tijdstippen besproken, welke het LOTTO graag zou laten registreren in DPA; via de NTS is dit verzoek doorgestuurd naar ET. In 2021 is dit voorstel behandeld in de OPCC en de EThAC en staat het nu op de planning bij ET. Het is jammer dat een wijziging die eigenlijk alleen voor Nederland bedoeld is, toch via de internationale commissies moet worden afgehandeld. Dit betekent een lange doorlooptijd.

CT-scan bij donorscreening

Er is in 2021 wederom gesproken over het standaard uitvoeren van een CT scan bij donatie, ditmaal in de vorm van een studie door Kinita Chotkan. Hoewel het LOTTO geen voorstander is van het uitvoeren van standaard CT scans bij een donor vanwege het risico op niet-relevante afwijkingen op de CT die kunnen leiden tot hoger afwijzingspercentages van donorlongen, heeft het LOTTO ingestemd met het starten van het onderzoek mits er een aantal toevoegingen aan het protocol wordt gedaan: er moet met de X-thorax gecontinueerd worden, de CT-thorax moet in inspiratiestand gemaakt worden en de opties voor een ECG triggered CT-scan moeten worden bekeken bij een potentiële hartdonor. Op dit moment is de studie overigens nog niet van start gegaan.

Zelfregulatie exceptionele vluchten

In LOTTO is besproken dat door acceptatie van organen buiten ET soms hogere kosten gemaakt worden als gevolg van dure vluchten. Hierdoor is het vervoersbudget niet altijd toereikend. VWS heeft daarom verzocht een cyclus van evaluatie en analyse in te richten; eens per jaar zal dit bij het LOTTO geagendeerd worden. In 2021 is dit niet besproken. Dit wordt geagendeerd in de eerste vergadering van 2022.

Inzien beeldvormend materiaal bij orgaanaanbod

Mede naar aanleiding van het dringende verzoek vanuit het LOTTO om een goede mogelijkheid te creëren om beeldvormend materiaal van de donor te delen, heeft de NTS hiervoor een project opgestart. In 2021 is door de NTS onderzocht dat het bestaande systeem TWIIN het meest geschikte systeem is om te gebruiken. Dit systeem in al in alle ziekenhuizen, maar wordt niet overal op dezelfde wijze ingezet. Om te zorgen dat de donatieketen dit systeem kan gebruiken wordt een pilot gestart in enkele ziekenhuizen. Vanuit het LOTTO is Kevin Daman beschikbaar als linking pin voor de projectleider. Het LOTTO had in 2020 al verzocht om ook te zoeken naar een snelle oplossing voor de korte termijn, hiervoor zijn helaas geen mogelijkheden gevonden.

Overzicht afgekeurd aanbod

Elk jaar wordt in het LOTTO een overzicht besproken om meer inzicht te krijgen in welk aanbod wordt afgekeurd door de Nederlandse centra, dat wel wordt geaccepteerd in het buitenland. Tevens wordt gekeken naar de reden van afwijzing en de resultaten van de transplantaties in het buitenland die wel zijn geaccepteerd. In 2021 waren er 7 longen in Nederland afgewezen en in het buitenland getransplanteerd. Op basis hiervan zijn weinig conclusies te trekken, dus voor 2022 staat een zelfde onderzoek gepland.

Longen

Longdonatie in combinatie met NRP abdominaal

In 2020 zijn voor het eerst NRP procedures in combinatie met longdonatie uitgevoerd. Naar aanleiding van enkele problemen heeft dit een tijd stilgelegen. In 2021 is overeenstemming bereikt over de aanpassingen in het NRP protocol en is het weer mogelijk om NRP uit te voeren ook als de longen gealloceerd zijn.

Indicatie- en evaluatie protocol EVLP

In verband met een verandering in de financiering voor de longperfusie, is vanuit ZIN en VWS gevraagd om een landelijk indicatieprotocol voor inzet van EVLP. Binnen het LOTTO is dit indicatieprotocol opgesteld en vastgesteld. Aansluitend is een voorstel gemaakt voor een evaluatieprotocol, eveneens op verzoek van ZIN/VWS. Beide protocollen zijn goedgekeurd door ZIN.

Longtransplantatie na COVID-19

Het huidige protocol werd geëvalueerd en akkoord bevonden. Inmiddels kregen 3 patiënten in Nederland een longtransplantatie wegens longschade na COVID-19.

Harten

Hartaudits

De hartaudits zijn in 2021 wederom niet uitgevoerd vanwege de Corona omstandigheden; dit wordt doorgeschoven naar 2022.

DCD hartdonatie

In 2021 is gestart met DCD harttransplantatie met de subsidie die in 2020 was toegekend. Door COVID-19 heeft het trainingsprogramma vertraging opgelopen en die heeft uiteindelijk in januari 2021 in Nederland plaatsgevonden. Vanaf maart zijn de eerste DCD hart procedures uitgevoerd en met een bijzonder goed resultaat. Vertraging is snel ingelopen en aanvullende financiering wordt versneld aangevraagd bij VWS. Het LOTTO wordt bij elke vergadering op de hoogte gebracht van de stand van zaken. Ook is goedkeuring gegeven aan de aanpassingen in het Model Protocol Post Mortale Orgaandonatie, die nodig waren om DCD hartdonatie mogelijk te maken.

Mutaties

N. de Jonge, cardioloog UMCU, is met pensioen gegaan en in zijn plaats is M. Oerlemans, cardioloog UMCU, toetreden als nieuw lid van het LOTTO. De rol van voorzitter is voor een tweede termijn belegd bij R.A.S. Hoek.

Landelijke Overleg Levertransplantatie (LOL)



Leden:

Voorzitter	W. Polak, chirurg (Erasmus MC)
Secretaris:	V.J. de Moulin - Lodder (NTS)
UMCG	R.J. Porte, chirurg J. Blokzijl, hepatoloog R. Scheenstra, kinderhepatoloog
LUMC	J. Dubbeld, chirurg B. van Hoek, hepatoloog
Erasmus MC	C.M. den Hoed, hepatoloog

Algemeen

W. Polak is in juli 2021 als nieuwe voorzitter aangetreden als opvolger van A.P. van den Berg. J. Dubbeld is de nieuwe vice-voorzitter. In verband met het vertrek van A. van den Berg is J. Blokzijl lid geworden van het LOL als hepatoloog vanuit UMCG. In augustus 2021 is Viona de Moulin secretaris geworden.

Het LOL is in 2021 drie keer bijeengewees voor een reguliere vergadering (maart, juli, oktober). Vanwege de COVID-19 maatregelen waren alle bijeenkomsten videoconferenties. Daarnaast heeft het LOL tijdens de COVID-19 golf in het voorjaar van 2021 één keer extra vergaderd en tijdens de golf aan het eind van 2021 zijn er twee extra vergaderingen geweest in klein comité.

In het LOL zijn diverse protocollen voor levertransplantatie, richtlijnen, studieprotocollen en overige beleidsdocumenten besproken. In de paragrafen hierna zal op onderdelen een toelichting volgen.

Soort document	Naam protocol/richtlijn/beleidsdocument
Protocol OLT	Indicatie en selectie voor levertransplantatie bij volwassenen en kinderen in Nederland
Protocol OLT	Indicatiestelling en selectie voor levertransplantatie bij patiënten met perihilaire cholangiocarcinoom
Protocol OLT	Richtsnoer Levertransplantatie bij Hepatocellulair Carcinoom
Protocol OLT	Indicatie en selectie voor NET
Studie protocol	The value of thoracic and abdominal CT scans in deceased organ donor screening in The Netherlands
Modelprotocol postmortale orgaan- en weefseldonatie	Kind gericht protocol orgaan- en weefseldonatie
Protocol machineperfusie	Landelijk protocol indicaties ex-situ machine perfusie donorlevers
Protocol machineperfusie	Landelijke data-registratie en evaluatie lever machine perfusie
Studie protocol	Protocol futile transplantations & benefits-based allocation
Advies LORUT	Donorheparinisatie bij DCD donatie
Technical report	Suspected adverse reactions to COVID19 vaccination and the safety of substances of human origin
Beleid (NTS)	Anonimiteit van de donor

Tabel 1: In het LOL behandelde (studie)protocollen, richtlijnen en beleidsdocumenten in 2021

Donatie

End of life care in relatie tot niet-geëffectueerde DCD donaties heeft in 2021 wederom de nodige aandacht gekregen. Het LOL heeft een overleg gevoerd met een afvaardiging van de NVIC om hun zorgen te uiten. Het sedatiebeleid is aan de orde gekomen en ook is gesproken over de voorspelbaarheid van overlijden van DCD

donoren. Er zijn een aantal afspraken gemaakt voor het vervolg. In 2022 zullen de gesprekken tussen het LOL en de NVIC hieromtrent worden voortgezet.

Het LOL heeft aan de NTS en ODC's een verzoek gedaan om inzicht te krijgen in het percentage van de DCD populatie dat overlijdt na 2 uur, maar binnen 3 uur met als achterliggende vraag of het rendabel zou zijn om de ZUT teams te vragen om 3 uur te wachten. Het LOL verwacht in 2022 hierover een standpunt te kunnen innemen.

Het LOL heeft zich gebogen over de studie naar de implementatie van CT-scans in postmortale donorscreening. In het protocol is op advies van het LOL de maatvoering van de lever meegenomen in de uit te wisselen gegevens. Het LOL steunt de studie en ziet veel voordeel aan de ontvangende kant, maar vraagt wel waakzaam te zijn voor onverwachte bevindingen die zouden kunnen leiden tot onterecht afkeuren van de lever voor transplantatie of tijdverlies.

Het LOL heeft een positief advies gegeven op een voorstel van het LORUT aangaande het gebruik van heparine bij DCD donoren, mits er sprake is van uniform beleid en een goede registratie.

Protocollen & richtlijnen

In 2021 is onder leiding van Dr. M.J. Coenraad verder gewerkt aan het protocol voor transplantatie bij patiënten met HCC; een protocol vanuit het DHCG en het LOL. De richtsnoer is uitvoerig besproken in het LOL en is in de basis geaccepteerd, maar er waren nog steeds onderdelen die om een uitwerking vroegen. De multidisciplinaire HCC werkgroep is hiermee verder gegaan en heeft hierbij regelmatig afgestemd met de LOL leden. De ambitieuze planning bleek helaas niet haalbaar en het protocol is eind 2021 nog niet gereed, maar er wordt verwacht dat dit begin 2022 klaar zal zijn.

Deze studie kan niet gebruikt worden om patiënten HCC buiten Milaan levers met F1/2 fibrose via dit protocol aan te bieden voor levertransplantatie. In samenwerking tussen het LOL en de werkgroep HCC wordt een research protocol geschreven om voor deze patiëntgroep een trial te starten.

Het protocol Indicatie en Selectie van leverwachtlijstpatiënten is in 2021 herzien. Het LUMC team heeft de update van het protocol verzorgd. Het protocol is meermaals besproken in het LOL. Besloten is om in het Indicatie en Selectie protocol de meest belangrijke wijzigingen aan te geven m.b.t. de diverse indicaties (bijv. HCC, CRLM, CCA) en dan verder te verwijzen naar het onderliggende protocol, waarbij alle protocollen op de NTS website worden geplaatst. In oktober heeft het LOL om inhoudelijke redenen besloten om te wachten met de vaststelling van het protocol Indicatie en Selectie, totdat het protocol HCC ook klaar is.

Het LOL heeft het protocol 'OLT voor perihilair CCA' herzien. In het LOL is onder andere gesproken over de discussie ten aanzien van de radiologische criteria en er heeft overleg plaatsgevonden met de radiologen. Het LOL heeft een tekstvoorstel in het protocol van hoe de radioloog dit gestandaardiseerd zou moeten meten beoordeeld. In navolging van het LOL besluit uit 2020 dat een CCA-patiënt met PSC binnen het CCA-protocol zal gaan vallen, is in het protocol de indicatie opgenomen voor een patiënt gediagnosticeerd met PSC ongeacht het stadium én met een perihilair cholangiocarcinoom.

Het protocol NET is vastgesteld door het LOL, waarbij NET als NSE wordt behandeld. Het protocol geeft handvatten voor wanneer een patiënt in aanmerking komt voor een screening en eventueel transplantatie met ook een voorstel voor de NSE aanvraag. Deze informatie is tevens toegevoegd aan het protocol Indicatie en Selectie. Er is afgesproken om het protocol na 5 jaar te evalueren.

Het LOL heeft de uitdrukkelijke wens geuit dat het protocol Indicatie en Selectie met subprotocollen als geïntegreerde HTML pagina's op de NTS website worden geplaatst, zodat dit voor elke (perifere) arts toegankelijk is. Het LOL stelt dat de NTS website leidend is (en dus niet de NTV website). In afwachting van vaststelling van het aangepaste protocol Indicatie en Selectie is het oude protocol Indicatie en Selectie uit oktober 2017 door de NTS in overleg met het LOL voorlopig op de website geplaatst.

Allocatie en logistiek

Het LOL is geïnformeerd over de studie van Eurotransplant (ET)/ELIAC naar leverallocatie. Het betreft een onderzoek vanuit ET en de Technische Universiteit Eindhoven naar de relatie van het donorprofiel en de kans op levertransplantatie. Doel is nieuwe lever allocatiemodellen en het vervangen van de MELD score voor alle groepen, waarbij wordt toegewerkt naar een benefit based allocatie, die zowel urgentie als benefit laat meewegen. Het LOL heeft het protocol bestudeerd en gesproken over het toezeggen van medewerking in de data verzameling. Het LOL is akkoord met en enthousiast over de studie, maar de toestemming voor de dataverzameling en datatransfer moet nog wel verder uitgewerkt worden. Dit krijgt een vervolg in 2022.

Er is gesproken over de allocatie van voor transplantatie afgekeurde levers voor research. Er zijn onduidelijkheden, er leven vragen in het veld, de wetgeving is veranderd (ADR) en er is geen vastgesteld protocol voor gebruik van levers voor onderzoek. De NTS ondersteunt het LOL (en de andere OAC's en brede werkveld) met het opstellen van een richtlijn/veldnorm. Het LOL heeft afgesproken om alle lopende onderzoeksprotocollen in beeld te brengen en deze periodiek op de LOL vergaderingen te bespreken.

Door ET zijn met het LOL de gewijzigde HU criteria voor de lever besproken.

Het LOL heeft verzocht om het aanpassen van de MELD score op de Europese situatie (Refit MELD) te bespreken in ELIAC (via de voorzitter). Deze bespreking zal plaatsvinden in 2022.

Machine perfusie

Het LOL heeft zich gebogen over het 'Landelijk protocol indicatie machine perfusie', dat in verband met de nieuwe bekostiging van (long- en) leverperfusie per 01-01-2022 opgesteld is door het UMCG en besproken door de chirurgen van de drie levercentra. Voor de monitoring is een database nodig. Het LOL heeft in 2021 gewerkt aan een voorstel hiervoor en dit wordt naar verwachting in februari 2022 vastgesteld. Op verzoek van Zorginstituut Nederland is NRP uit het indicatieprotocol gehaald. Het indicatieprotocol betreft alleen eind ischemische koude/warme perfusie, ofwel ex-situ perfusie. Het LOL is akkoord met de indicaties voor de verschillende technieken en heeft het protocol vastgesteld.

De voortgang en resultaten van het NRP project zijn toegelicht en besproken in het LOL.

Huurman (LUMC) en De Jonge (Erasmus MC) trekken het NRP protocol. De subsidie vanuit VWS is verlengd t/m mei 2023 onder dezelfde voorwaarden met als enige wijziging de toevoeging van de doelgroep 50-60 jarigen, waar het voorheen 60+ betrof.

Naar aanleiding van de discussie in het LOL over het NRP protocol en andere vormen van perfusie heeft er in september een separaat overleg plaatsgevonden tussen de chirurgen uit de drie centra over machine perfusie. Hierin is uitgebreid met elkaar besproken hoe men verder wil met machine perfusie in Nederland. Besloten is dat de deelnemers aan dit overleg een 'lever machine perfusie studiewerkgroep' gaan vormen en zij zullen minimaal eenmaal per halfjaar samenkomen. De ideeën/voorstellen/etc. vanuit deze werkgroep worden in het LOL ingebracht ter definitieve accordering. De voorstellen uit de eerste werkgroep zijn door het LOL goedgekeurd. Er is afgesproken dat de gouden standaard in Nederland DHOPE is en dat daarom elke NRP wordt gevolgd door DHOPE. Ook is er besloten tot een vergelijking over alle centra van DHOPE (regio Oost en Noord) versus DHOPE+NRP (regio West) bij primair geaccepteerde levers/60-. In 2022 zal dit onder leiding van De Jonge verder worden uitgewerkt. ELIAC is door het LOL geïnformeerd over de leeftijdsverlaging naar 50 jaar en er is een aanvullende brief opgesteld vanuit het LOL voor de Belgische en Oostenrijkse centra (de landen die DCD levers accepteren). Ten aanzien van primair niet geaccepteerde levers/60+ heeft het LOL besloten om hier te blijven doen wat er al gedaan wordt: NRP in regio West en NMP in regio Oost en Noord. Uitgangspunt is centrum based allocatie. In het LOL is besloten om de allocatie voorlopig zo te laten. Als de lever na NRP niet goed is, dan vindt COR-NMP plaats. Dit betekent dat Leiden en Rotterdam ook COR-NMP gaan bieden.

Onduidelijkheden in het allocatieproces en het aanmeldproces door de ODC'ers zijn besproken in het LOL en vragen nog vervolgstappen/verdere uitwerking in 2022.

Het project DCD hart donatie is vanuit het LOTTO toegelicht in het LOL, o.a. vanwege de relatie met NRP. Door de noodzaak van bloedafname voor de DCD hart perfusiemachine staat DCD hart NRP in de buik in de weg. Dit was in 2021 geen probleem aangezien DCD hartdonatie plaatsvindt bij donoren jonger dan 57 jaar en NRP leverdonatie bij 60+ DCD donoren. Het LOL is positief over het project. Met de verlaging van de leeftijd naar 50 jaar zou er wel een probleem kunnen optreden. Dit zal gemonitord worden in 2022.

Het LOL is eind 2021 met de NTS een analyse gestart naar de redenen waarom a priori afgekeurde levers zijn afgekeurd om zo te kunnen bepalen of ze geschikt zouden zijn voor DHOPE of NRP. In 2022 wordt deze analyse vervolgd.

Monitoring & data verzameling

De plannen voor de verdere ontwikkeling van de kwaliteitsrapportage, waarbij per centrum diverse zaken in beeld worden gebracht, zijn in het LOL toegelicht door de NTS. Het LOL heeft dit positief ontvangen en dit traject wordt vervolgd in 2022.

In het LOL zijn PROMS voor de lever globaal aan de orde gekomen en er is afgesproken om dit in 2022 verder inhoudelijk op te pakken.

ELTR: European Liver Transplant Registry. De levercentra leveren niet aan dit register aan, omdat de ELTR niet AVG compliant is. De NTS en Eurotransplant en ELITA zijn in gesprek met vertegenwoordigers van dit register.

COVID-19

Het LOL heeft, net als in 2020, in 2021 regelmatig extra overlegd over het levertransplantatie- en wachtlijstbeleid in relatie tot COVID-19 en om nieuws vanuit de verschillende centra uit te wisselen.

Het coronabeleid, zoals dit door het LOL geformuleerd is in 2020 en opgenomen in het Pandemiedraaiboek van de NTV en NTS, is eind 2021 in het licht van de nieuwe golf opnieuw beoordeeld. De conclusie vanuit het LOL was dat het beleid nog steeds zo geldt.

In 2021 zijn er nagenoeg geen beperkingen geweest ten gevolge van de COVID-19 crisis: de levertransplantatieprogramma's zijn open gebleven. Wel heeft het er op meerdere momenten om gespannen en hebben er spoed overleggen van het LOL plaatsgevonden om de situatie te bespreken. Op het ingelaste LOL in het voorjaar van 2021 is gesproken over een landelijke afspraak hoe om te gaan met de schaarse IC capaciteit en toch levertransplantaties door te laten gaan, bijvoorbeeld door tijdelijke strengere selectie van welke patiënten worden getransplanteerd, net zoals tijdens de eerste Covid-golf in 2020. Het LOL heeft naar aanleiding van de kritieke situatie in april 2021 besloten om terughoudend te zijn met het transplanteren van patiënten met een sterftkans op de wachtlijst kleiner dan 10% in 3 maanden om de IC's niet onnodig te belasten tijdens deze golf. Ook werd besloten om vóór acceptatie van een leveraanbod met de IC's te overleggen over haar capaciteit op dat moment. Het was en is belangrijk om deze afwegingen op het moment van aanbod te maken om te voorkomen dat schaarse donororganen onterecht verloren gaan, terwijl er wel een geschikte ontvanger op de wachtlijst staat en er IC capaciteit beschikbaar was/is. Er is tevens een brief voorbereid vanuit het LOL, die bij een nieuwe dreigende acute situatie naar het LNAZ gestuurd zou kunnen worden, aangaande een methode triage levertransplantatie bij code zwart, waarin wordt aangegeven dat levertransplantatie in principe levensreddend is en dus voorrang verdient.

De rest van het jaar verliep redelijk "rustig" tot de nieuwe golf in november/december 2021. In deze periode hebben twee spoed LOL overleggen plaatsgevonden. In de levercentra zijn de transplantatieprogramma's open gebleven, al merkte men wel dat er sprake was van beperkte IC capaciteit. Evenals in voorgaande golven is in november door het LOL weer besloten tot een automatische verlenging van de MELD score en het tijdelijk niet meer verplicht stellen van de update van de MELD score.

Ten aanzien van het wachtlijstbeleid en levertransplantatie bij minder urgente patiënten besloot het LOL in het eerste spoedoverleg in november dat het niet nodig was om het beleid aan te passen of te beperken. Toen de situatie nijpender werd, is dit besluit in het LOL heroverwogen en is er wederom over gesproken of er een selectie moest plaatsvinden van wie op dat moment wel of niet getransplanteerd kon worden. Het LOL besloot wederom dat het niet nodig was om patiënten op NT (niet transplantabel) te zetten. De afspraak werd gemaakt dat per aanbod door het centrum beoordeeld wordt of er getransplanteerd kan worden, waarbij wordt gekeken naar de beschikbaarheid van IC bedden, de MELD score én de fysieke conditie van de patiënt. Ook werd door de LOL leden afgesproken dat indien een levercentrum een ernstig zieke patiënt wil transplanteren en er geen ruimte op de IC is dat het centrum contact opneemt met de andere levercentra om te kijken of er geholpen kan worden door bijv. het overplaatsen van een (andere) patiënt.

In deze LOL COVID-vergaderingen is tevens gesproken over het beleid ten aanzien van niet-gevaccineerden. Voor een levertransplantatie is het niet gevaccineerd zijn tegen COVID-19 geen medische contra-indicatie. Ontvangers die niet gevaccineerd zijn, worden getransplanteerd. Andersom heeft het LOL in een regulier overleg besloten dat een COVID-19 vaccinatie in combinatie met sinustrombose/hersentrombose een contra-indicatie voor transplantatie is.

Werkgroep ODC-NL (ODC-NL)



Verslag van het bestuur

Visie ODC-NL:

ODC-NL verenigt de orgaandonatiecoördinatoren die postmortale orgaandonatie, orgaanaanbod en weefseldonatie bij volwassenen en kinderen als specialisme hebben. Dit om te komen tot een verdere professionalisering van de orgaandonatiecoördinatoren en het verbeteren van de kwaliteit en continuïteit van de geboden zorg.

Doel ODC-NL:

De Werkgroep ODC-NL is een organisatie voor en door orgaandonatiecoördinatoren, stevig verankerd en laagdrempelig benaderbaar voor de stakeholders binnen het donatie- en transplantatieveld. ODC-NL speelt een rol in het uniformeren en verbeteren van de zorg volgens de laatste inzichten en het opleiden en up-to-date houden van de expertise van de orgaandonatiecoördinatoren.

Besproken onderwerpen en afspraken in 2021

- Vanaf juli van dit jaar is de naam van de werkgroep gewijzigd in werkgroep ODC-NL (voorheen WTCN). Deze naamswijziging is in 2020 al in gang gezet bij het in gaan van de nieuwe donorwet en de wijziging van onze functienaam naar orgaandonatiecoördinator (ODC).
- Met de naamswijziging van de werkgroep is ook het emailadres gewijzigd van het bestuur, waaraan ook een website is gekoppeld en een nieuw logo.
- Versterken van de communicatielijnen binnen en buiten de werkgroep.
In overleg met de sectievoorzitters is er een kwartaaloverleg geïmplementeerd waarin de verschillende ideeën en opdrachten worden besproken en worden uitgediept.
- Er vindt een maandooverleg plaats met de donatiemanager en hoofd van de supervisors. In dit overleg wordt inhoudelijk en strategisch gesproken over wat er gebeurt in de werkgroep en waar ODC-NL zijn bijdrage kan leveren.
- Er is een start gemaakt met het gebruik van de PDCA-cyclus. Het bestuur en de secties kunnen zo beter inzicht en terugkoppeling geven over de werkzaamheden binnen de werkgroepen.
- Gedurende het jaar, heeft het bestuur onderzocht wat een beroepsvereniging voor de ODC-NL zou kunnen betekenen. Dit is na de ALV in september in stemming gebracht. Een grote meerderheid 73% was voor een beroepsvereniging, 27% (10) was tegen. Voor het aantal leden wat wij hebben (41), werd dit als een te klein draagvlak beschouwd. Minimale grens was vooraf gesteld op 85%.
- In overleg met de NTS is een budget voor 2021 en 2022 afgesproken. In 2023 zal de financiering vanuit de NTS worden stopgezet.
- Het bestuur heeft ODC-NL vier keer vertegenwoordigd in het LODT (landelijk overleg donatie en transplantatie).
- Er zijn twee ALV's georganiseerd.

Organisatie

Huidig bestuur:

In 2021 heeft Janneke Vervelde het bestuur verlaten voor wie Miens Fockema Andreae in de plaats is gekomen. Per eind december is Anne Breek terugtreden als voorzitter en heeft zij het bestuur verlaten.

Voorzitter:	Anne Breek, UMCG
Secretaris:	Esther van Koningsveld, UMCU
Penningmeester:	Miens Fockema Andreae, Amsterdam UMC - locatie AMC
Bestuurslid:	<i>open</i>



Onze leden:

Maastricht:

- 4 ODC's
- 1 ODC gestopt
- Vacature per februari 2022 ingevuld

Nijmegen:

- 6 ODC's
- 1 open vacature

Groningen:

- 11 ODC's
- 2 ODC's zijn afgelopen jaar ingewerkt
- 1 ODC wordt momenteel ingewerkt
- 1 open vacature

Amsterdam:

- 4 ODC's
- 1 ODC met pensioen
- Vacature per februari 2022 ingevuld

Leiden:

- 5 ODC's

Utrecht:

- 5 ODC's

Rotterdam:

- 5 ODC's
- 1 ODC is afgelopen jaar ingewerkt.

Financiën

Jaarrekening 2021

Afgelopen jaar heeft ODC-NL met de NTS een financiële overeenkomst gesloten. Afgesproken is dat de NTS de ODC-NL, ter overbrugging naar een andere financiële constructie, een bedrag van €250,- doneert om kleine onkosten te vergoeden. Daarnaast heeft de NTS aangegeven in 2021 voor de laatste keer de kosten van de fysieke ALV te betalen.

DATUM	IN €	UIT €	BALANS €
9-7-21	250,- NTS		
10-8-21		72,- afscheid Janneke	178,-
Mei 21		7,91 website ODC NL	170,09
22-09-2021		6,97 snacks ALV	163,12
RESERVE 2021			163,12

De reserves over uit 2021 zullen meegenomen worden naar het jaar 2022.

Begroting 2022

In 2022 zal de NTS nogmaals eenmalig een bedrag van €250,- doneren aan de ODC-NL. Dit zal de laatste keer zijn. Vanaf 2022 zal de NTS de ALV van ODC-NL niet langer bekostigen.

De secties

Donatieproces



Sectievoorzitter: Karin Beer
Sectie secretaris: Rianne van Zoggel
Sectie leden: Teun Bezema, Nynke Kuperus, Ruud Winkens, Machlon Huiting, Angeliq ue Ham, Willem-Anne van Dijk, Robert Klaasen, Linda van den Elshout, Maa ike Sperber, Marcel van Enckevort

Doelstelling

Het uniformeren en actualiseren van de werkprocessen binnen het gehele donatieproces vanaf donorherkenning tot transplantatie. Dit geldt ten aanzien van werkwijze, werkdocumenten, protocollen, richtlijnen en formulieren.

- Het afgelopen jaar hebben we 5 keer online een vergadering gehad.
- De evaluaties van de ODE procedures zijn verzameld en de uitkomsten zijn gedeeld met de leden en de NTS. Op dit moment komt hier geen vervolg op.
- Het digitale donordossier is nog steeds in ontwikkeling. De ICT-werkgroep heeft hierover regelmatig contact met de NTS, maar er is niets concreets te melden. Er wordt druk gewerkt aan een systeem om beelden te kunnen verzenden.
- In september is er op de scholingsdag aandacht geweest over niet natuurlijk overlijden, waarbij veel is besproken.
- Er is inzichtelijk gemaakt welke lopende onderzoeken per orgaan/centrum er zijn met daarbij het verantwoordelijk aanspreekpunt. Het schrijven van een paragraaf voor in het handboek volgt nog.
- Het aanpassen van de werkwijze voor de brieven van de betrokken heeft dit jaar on hold gestaan.
- Er is een start gemaakt m.b.t. een documentbeheersysteem, dit wordt op dit moment verder uitgewerkt door alle betrokkenen.
- Het handboek is gedurende het hele jaar aangepast wanneer nodig.

ICT

Voorzitter: Wim de Jong
Leden: Machlon Huiting, Christian van Dun en Karin Beer

Profilering & netwerk:

Sectievoorzitter: Annelies Kraal
Sectie secretaris: Emily Doyle
Sectieleden: Natascha Moret, Jolanda Winnemuller, Marion van der Hoeven, Jacqueline Benjamins, Marian Bijmolen, Shalina Katerberg

- Afgelopen jaar heeft in maart het BOOT congres geheel online plaatsgevonden. Dit was voor onze ODC-sessie een grote uitdaging. Door middel van voorafgaande gemaakte film opnames en een online panel kunnen we terugkijken op een leerzame sessie.
- Nefrologienoverleg heeft in oktober online plaatsgevonden, waarbij een aantal casuïstieken zijn besproken. Vanuit de ODC was er veel opkomst, maar helaas vanuit de nefrologen niet. Mogelijk combinatie online en/of invulling van dit overleg wat de nefrologen minder goed aansprak? In ieder geval voor ons een lering om het nefrologen overleg anders te gaan invullen voor 2022.
- ODC-connect blijft 1x per maand uitkomen met daarbij toegevoegd een wetenschappelijk artikel. In juni en december verschijnt de uitgebreide versie van ODC-connect.
- Implementatie van de nieuwe naam ODC-NL hebben we in juli afgerond.
- Uniformeren van scholingen zijn we van mening dat ieder ODC of centrum dit zelf mag gaan invullen mits dezelfde boodschap naar buiten gedragen wordt. We zien af van 1 gezamenlijke scholing. Voorstel is om een landelijke format te maken, met ruimte voor eigen invulling naar wens van de ODC of centrum.

Kwaliteitsbevordering:

Voorzitter: Sandra van der Steen

Secretaris: Frits Hendrix

Leden: Miranda Danhof, Astrid Snijders, Laura Berkhout, Tineke Wind, Ellen Kramer, Christian van Dun, John Schuurmans, Janneke Vervelde

- Het afgelopen jaar heeft de sectie tweemaal een algemene ledenvergadering gehouden en achtmaal een voortgangsoverleg waarbij de NTS en de manager bedrijfsvoering hebben kunnen aansluiten.
- I.v.m. Covid-19 hebben de vier scholingsdagen online plaatsgevonden. Deze scholingen zijn goed ontvangen. De communicatietraining heeft in 2021 geen doorgang kunnen krijgen en zal verplaatst worden naar 2022.
- Intervisie heeft de sectie na de training van april 2021 gestopt, aangezien de manier waarop deze gefaciliteerd werd niet aansloot bij de groep. Eind 2021 is er een nieuw plan ingediend om intervisie in 2022 op een andere manier opnieuw op te starten, passend bij de wensen van de groep.
- Het inwerkplan is herzien door de sectie en een nieuwe versie is in juli opgeleverd. In 2022 zal deze geëvalueerd worden.
- In januari 2021 is de sectie gestart met het organiseren van maandelijkse landelijke casuïstiekbesprekingen. Er zijn n.a.v. de evaluatie in juli beleidsafspraken opgesteld. Medio 2022 zal er opnieuw een evaluatie van de besprekingen plaatsvinden.
- De sectie heeft in september 2021 landelijke afspraken opgesteld rondom opnames scholing en casuïstiekbesprekingen, AVG hierin meegenomen.
- Vanuit wetenschappelijk onderzoek zijn maandelijks artikelen toegevoegd aan de nieuwsbrief "ODC Connect". Tweemaal met een uitgebreidere toelichting m.b.t. het lezen van deze artikelen.
- Als laatst heeft de sectie in november 2021 een start gemaakt met het aanleggen van een database (bijzondere) ziektebeelden in teams. Dit zal in 2022 verder ontwikkeld en geïmplementeerd worden.